البرز

احیای واحدهای تولیدی

استاندار البرز با انتقاد از جایگاه استان در شاخص نسبت تسهیلات به سپرده، خواستار ایفای نقش مؤثرتر بانک‌ها به‌ویژه بانک‌های خصوصی در حمایت از تولید و اشتغال استان شد. مجتبی عبداللهی از بازگشت ۹۳ واحد تولیدی تعطیل و نیمه‌تعطیل به چرخه تولید در سال ۱۴۰۴ خبر داد و گفت: برنامه احیای ۱۲۵ واحد تولیدی برای امسال پیش‌بینی شده است. امسال ۴۰۷ پرونده در ستاد تسهیل بررسی و ۶۵۱ مصوبه صادر شده که ۸۷ درصد آنها به مرحله اجرا رسیده و سایر مصوبات نیز در دست پیگیری است.

گیلان

افتتاح نیروگاه شهرک صنعتی صومعه‌سرا

مدیرعامل برق منطقه‌ای گیلان با بیان این‌که میزان سرمایه‌گذاری برای نیروگاه مقیاس کوچک شهرک صنعتی صومعه‌سرا ۲۴۰ میلیارد تومان است، گفت: فاز اول این نیروگاه با ظرفیت ۴ مگاوات در دهه مبارک فجر امسال به بهره‌برداری خواهد رسید. عادل سلیمانی تصریح کرد: بهره‌برداری از این نیروگاه تاثیر بسزایی در تأمین برق شهرک و رونق تولید و اشتغال دارد. فاز دوم نیروگاه شهرک صنعتی ماسال با ظرفیت ۸ مگاوات و فاز اول نیروگاه شهرک صنعتی نقره‌ده با ظرفیت ۲ مگاوات در سال آتی به بهره‌برداری خواهند رسید.

فرش تبریز در گردنه سخت صادرات

تمرکز تولید آذربایجان شرقی بر فرش‌های ریزبافت، تمام‌پشم نفیس و ابریشمی صادرات‌محور است

سیداحمد هاشمی اشکا
گروه ایران

فرش دستباف تبریز و گلیم‌های آذربایجان قرن‌هاست نه‌تنها کفپوش خانه‌ها بلکه زبان گویای فرهنگ، اقتصاد و هویت ایران در بازارهای جهانی است.

از سالن‌های اشرافی اروپا تا حراجی‌های فرش در شهرهای بزرگ کشورهای آمریکایی و آسیایی، نام تبریز همواره مترادف با ظرافت، اصالت و رج‌شمار بالا بوده اما مدتی است این برند تاریخی در یکی از حساس‌ترین بزنگاه‌های خود قرار دارد. کاهش چشمگیر صادرات فرش ایران، فرسودگی بدنه انسانی این هنر/صنعت، نبود بیمه پایدار برای بافندگان، گرانی مواد اولیه و تضعیف بازارهای خارجی، جایگاه بین‌المللی فرش تبریز را با تهدیدی خاموش مواجه کرده است.

* * *

آن‌طور که آمارها نشان می‌دهند در آذربایجان شرقی بیش از ۸۰ هزار بافنده وجود دارد که بخشی از آنها هنوز فاقد پوشش کامل بیمه‌ای هستند در حالی که همین استان سالانه بیش از ۳۰ درصد فرش دستباف کشور را تولید می‌کند.

کارشناسان معتقدند اگر تصویر روشنی از جایگاه فرش تبریز و آذربایجان در اقتصاد ملی ترسیم، چالش‌های پیش روی بافندگان مشخص و برنامه‌های کارآمد و عملی برای احیای این هنر/صنعت راهبردی ارائه شود، دوباره می‌توان فرش تبریز را در اوج دید و با صادرات آن علاوه بر ارزآوری، چرخ اقتصاد را به حرکت درآورده و مشاغل زیادی ایجاد کرد.

تبریز در کنار اصفهان، قم و کاشان جزو چهار قطب اصلی فرش نفیس ایران محسوب می‌شود و در بسیاری از منابع بین‌المللی، فرش تبریز به‌عنوان فرش لاکچری (Luxury Carpet) معرفی شده است.

به گفته فعالان بازار فرش، فرش تبریز همچنان در میان ۱۰ برند اول فرش دستباف جهان قرار دارد اما سهم آن از بازار جهانی به‌شدت کاهش یافته است.

منیره کلهری بافنده و کارشناس ارشد فرش دستباف با بیان این‌که تبریز یکی از کهن‌ترین و معتبرترین مکاتب قالیبافی جهان به‌شمار می‌رود، به ویژگی شاخص این فرش‌ها اشاره می‌کند و می‌گوید: رج‌شمار بالا، تنوع نقشه، دقت در بافت و استفاده از پشم و ابریشم مرغوب، فرش تبریز را زبانزد جهانیان کرده است.

او ادامه می‌دهد: نقوشی مانند لچک و ترنج، هراتی، ماهی درهم، شاه‌عباسی، افشان و شکارگاه از مهم‌ترین طرح‌های فرش این منطقه هستند.

در کنار آن، گلیم‌های آذربایجان شرقی هم به‌دلیل نقش‌های شکسته، رنگ‌های طبیعی و سادگی اصیل، در بازارهای هنری اروپا با استقبال خوبی مواجه‌اند.

قلب تپنده اما آسیب‌پذیر

گزارش‌های اداره کل صنعت، معدن و تجارت آذربایجان شرقی نشان می‌دهد بیش از ۸۰ هزار بافنده فرش و گلیم در آذربایجان شرقی فعالیت دارند که از این تعداد حدود ۶۷ هزار نفر دارای کد قالیبافی هستند. ضمن این‌که ۵۰ هزار نفر آنها تحت پوشش بیمه قالیبافی و مشاغل خانگی قرار دارند.

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت آذربایجان شرقی با بیان آن‌که این استان از نظر تعداد بافنده، ارزش تولید و سهم فرش نفیس صادراتی معمولا رتبه اول یا دوم کشور در رقابت با اصفهان را دارد، می‌گوید: آذربایجان شرقی به‌تنهایی حدود ۳۰ درصد فرش دستباف ایران را تولید می‌کند اما به‌دلیل تمرکز بر فرش‌های نفیس، نزدیک به ۴۰ درصد ارزش اقتصادی فرش کشور را در اختیار دارد؛ جایگاهی که این استان را به قلب تپنده فرش ایران تبدیل کرده است.

صابر پرنیان با تأکید بر این‌که اگر آذربایجان شرقی از چرخه تولید فرش ایران حذف شود، بی‌شک تولید فرش نفیس ایران فرو می‌پاشد، ادامه می‌دهد: بدون نام تبریز، برند ایران در بازار جهانی فرش تضعیف می‌شود و صادرات فرش به بازارهای لوکس متوقف خواهد شد. فرش تبریز به‌عنوان برند جهانی فرش ایران شناخته می‌شود و ویژگی محوری آن، تنوع طراحی و کیفیت بافت است.

صادرات؛ از شکوه تا سقوط

فرش دستباف ایران تا دو دهه پیش، یکی از سه قلم اصلی صادرات غیرنفتی کشور بود. آمریکا، آلمان، ایتالیا، فرانسه، ژاپن و کشورهای حوزه خلیج فارس، بازارهای سنتی فرش تبریز و آذربایجان محسوب می‌شدند اما آمارهای رسمی گمرک و وزارت صمت نشان می‌دهد صادرات فرش ایران در سال‌های اخیر به حدود ۴۹ تا ۵۰ میلیون دلار کاهش یافته است. این رقم در دهه ۱۳۷۰ و اوایل دهه ۱۳۸۰ بیش از دو میلیارد دلار بود.

تحریم‌های آمریکا، محدودیت‌های بانکی، مشکلات برگشت ارز و حذف بازار آمریکا، بیشترین ضربه را به فرش تبریز وارد کرده است.

در همین رابطه مدیرکل صنعت، معدن و تجارت آذربایجان شرقی می‌گوید: فرش دستباف استان در سال‌های گذشته به کشورهای اروپایی به‌ویژه آلمان، همچنین آمریکا، ژاپن و روسیه صادر می‌شد اما به‌دلیل مشکلات متعدد، صادرات فرش در سال‌های اخیر با کاهش جدی مواجه شده است.

پرنیان توضیح می‌دهد: در حال حاضر، صادرات محدود فرش آذربایجان بیشتر به آلمان، ایتالیا، روسیه، ترکیه، عراق و کشورهای آسیای میانه انجام می‌شود.

با این‌که هم‌اکنون تمرکز تولید استان بر فرش‌های ریزبافت، تمام‌پشم نفیس و ابریشمی صادرات‌محور است اما آمارها نشان می‌دهند با وجود سهم بالای آذربایجان شرقی در تولید، امنیت شغلی و معیشتی بافندگان همچنان شکننده است؛ موضوعی که مستقیما بر کیفیت و استمرار کار اثر می‌گذارد.

برش

برنامه‌ها برای احیا

بافندگان فرش و فعالان این عرصه مهم‌ترین مشکلات‌شان را در نبود بیمه پایدار و فراگیر، افزایش شدید قیمت نخ، پشم و رنگ طبیعی، دستمزد پایین در برابر زمان طولانی بافت، حذف واسطه‌های صادراتی معتبر و سلطه دلالان داخلی، نبود بازار فروش مستقیم برای بافنده، پیری جمعیت قالیباف و کاهش ورود جوانان عنوان می‌کنند. حتی مسئولان هم اذعان می‌کنند که بسیاری از بافندگان، ماه‌ها برای بافت یک تخته فرش زمان صرف می‌کنند اما سهم آنها از ارزش نهایی فروش، گاه کمتر از ۲۰ درصد است.

فرش دستباف تبریز و گلیم‌های آذربایجان، همچنان سرمایه‌ای ملی با ظرفیت ارزآوری، اشتغالزایی و دیپلماسی فرهنگی هستند اما بدون اصلاح سیاست‌های بیمه‌ای، صادراتی و حمایتی، این مزیت تاریخی در معرض فرسایش تدریجی قرار دارد. احیای جایگاه جهانی فرش تبریز، بیش از هر چیز، نیازمند تبدیل بافنده از نیروی خاموش به بازیگر اصلی اقتصاد فرش است.

براساس اعلام مسئولان، برنامه‌هایی برای رونق دوباره این صنعت در دست اجراست و مدیرکل صنعت، معدن و تجارت آذربایجان شرقی، ثبت برندهای فرش و تقویت نقش گمرک تخصصی فرش در استان را بخشی از آنها عنوان می‌کند.

پرنیان می‌گوید: احیای تعاونی‌های فرش شهری و روستایی و پیگیری افزایش سهمیه بیمه قالیبافی در کنار تمرکز بر دیپلماسی فرش و صادرات فرهنگی از جمله اقداماتی است که می‌تواند فرش تبریز را دوباره به روزهای اوج بازگرداند.

این مسئول اذعان می‌کند که ثبت جهانی برندهای فرش آذربایجان شرقی، مسئولیت‌ها را برای حمایت هدفمند از بافندگان و تولیدکنندگان دوچندان کرده است.

جام جم آنلاین
جدیدترین اخبار ایران و جهان در جام جم آنلاین
ورزشی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و حوادث
jamejamdaily.ir jamejamonline.ir

حل سودوکو ۵۰۵۷

۳	۷	۱	۶	۴	۸	۵	۲	۹				۸	۳	۵	۷	۴	۱	۶	۹	۲
۵	۹	۸	۳	۲	۱	۴	۷	۶				۴	۷	۶	۵	۲	۹	۱	۸	۳
۶	۴	۲	۵	۹	۷	۸	۳	۱				۹	۱	۲	۶	۳	۸	۷	۴	۵
۴	۸	۶	۹	۳	۲	۱	۵	۷				۶	۴	۸	۹	۷	۳	۵	۲	۱
۹	۳	۵	۷	۱	۶	۲	۸	۴				۳	۲	۱	۸	۵	۴	۹	۷	۶
۱	۲	۷	۴	۸	۵	۹	۶	۳				۵	۹	۷	۲	۱	۶	۸	۳	۴
۲	۱	۹	۸	۶	۳	۷	۴	۵	۶	۲	۹	۱	۸	۳	۴	۶	۷	۲	۵	۹
۸	۵	۳	۱	۷	۴	۶	۹	۲	۸	۱	۳	۷	۵	۴	۱	۹	۲	۳	۶	۸
۷	۶	۴	۲	۵	۹	۳	۱	۸	۴	۷	۵	۲	۶	۹	۳	۸	۵	۴	۱	۷
						۹	۵	۳	۲	۶	۷	۸	۴	۱						
						۴	۷	۶	۱	۹	۸	۵	۳	۲						
						۸	۲	۱	۵	۳	۴	۶	۹	۷						
۷	۸	۹	۳	۱	۵	۲	۶	۴	۹	۵	۱	۳	۷	۸	۶	۲	۴	۵	۹	۱
۱	۴	۳	۲	۹	۶	۵	۸	۷	۳	۴	۲	۹	۱	۶	۵	۷	۳	۲	۸	۴
۶	۲	۵	۴	۷	۸	۱	۳	۹	۷	۸	۶	۴	۲	۵	۸	۹	۱	۷	۳	۶
۹	۶	۲	۱	۵	۴	۳	۷	۸				۱	۵	۲	۳	۴	۶	۹	۷	۸
۵	۱	۸	۹	۳	۷	۴	۲	۶				۶	۳	۹	۲	۸	۷	۴	۱	۵
۳	۷	۴	۸	۶	۲	۹	۱	۵				۷	۸	۴	۹	۱	۵	۳	۶	۲
۸	۳	۱	۶	۴	۹	۷	۵	۲				۸	۶	۳	۴	۵	۹	۱	۲	۷
۲	۹	۷	۵	۸	۳	۶	۴	۱				۲	۴	۷	۱	۳	۸	۶	۵	۹
۴	۵	۶	۷	۲	۱	۸	۹	۳				۵	۹	۱	۷	۶	۲	۸	۴	۳

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک‌تر ۳ در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد.
همچنین هیچ عددی در یک سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.

سودوکو ۵۰۵۸

	۷						۸						۴						۸	
۵								۱				۵								۷
			۶		۹										۱		۵			
		۴		۵		۶								۴		۶		۸		
			۱		۷										۸		۴			
		۳		۹		۲								۶		۱		۲		
			۴		۸										۵		۹			
۶								۲				۶								۴
	۵						۶			۵			۱						۷	
									۶		۲									
								۵		۷		۲								
									۵		۱									
	۳						۱			۴			۹						۴	
۱								۶				۵								۱
			۵		۸										۷		۵			
		۹		۵		۴								۷		۴		۶		
			۱		۴										۹		۲			
		۶		۳		۹								۱		۵		۷		
			۲		۱										۳		۱			
۸								۷				۳								۲
	۹						۸						۷						۹	

کارشناس حکمرانی شهری در گفت‌وگو با «جام جم» مطرح کرد:

مسکن باید انرژی‌ساز شود

محمدرضا افشاری
گروه ایران

در شرایطی که شهرهای ایران همزمان با بحران‌هایی چون کم‌آبی، ناترازی انرژی، آلودگی هوا و افت کیفیت زیست شهری دست‌وپنجه نرم می‌کنند، مفهوم «خانه‌های سبز» به‌عنوان یکی از جدی‌ترین راهکارهای سیاستی در دنیا مطرح شده است؛ خانه‌هایی که با اتکا بر انرژی خورشیدی، مدیریت هوشمند آب، بهینه‌سازی مصرف انرژی و بازگرداندن طبیعت به درون فضاهای مسکونی، نقش مستقیمی در کاهش فشار بر منابع ملی ایفا می‌کنند. این الگو که سال‌هاست در شهرهای پیشرفته‌ای مانند کپنهاگ، سنگاپور و بارسلون اجرا شده، اکنون به یک ضرورت انکارناپذیر برای شهرهای ایران تبدیل شده است. در همین زمینه، گفت‌وگویی با دکتر تورج حاجی‌رحیمیان، کارشناس حکمرانی شهری، انجام شده تا ابعاد فنی، اقتصادی و مدیریتی توسعه خانه‌های سبز در ایران، میزان عقب‌ماندگی نسبت به جهان و الزامات سیاست‌گذاری برای حرکت به سمت این مدل نوین مسکن را بررسی کنیم.

* * *

آقای دکتر، ابتدا بفرمایید منظور از «خانه سبز» در ادبیات حکمرانی شهری دقیقا چیست؟

خانه سبز صرفا یک ساختمان با پنل خورشیدی نیست. ما درباره یک سیستم یکپارچه سخن می‌گوییم که شامل تولید انرژی تجدیدپذیر، مدیریت مصرف آب، بازیافت آب خاکستری، عایق‌بندی حرارتی پیشرفته، استفاده از نور طبیعی و پیوند معماری با فضای سبز است. در این مدل، خانه بخشی از راه‌حل مسائل زیست‌محیطی شهر محسوب می‌شود، نه بخشی از مشکل.

چرا شهرهای ایران امروز به‌طور مبرم به این نوع مسکن نیاز دارند؟

آمارها کاملا گویاست. حدود ۴۰ درصد مصرف انرژی کشور در بخش ساختمان اتفاق می‌افتد و بیش از ۳۰ درصد آب شرب شهری در مصارف خانگی استفاده می‌شود که بخش قابل توجهی از آن به هدر می‌رود. در شرایطی که ایران جزو ۱۰ کشور نخست جهان از نظر تابش خورشیدی است، کمتر از یک درصد برق کشور از خورشید تأمین می‌شود. این یعنی یک ناترازی ساختاری که بدون تغییر الگوی ساخت‌وساز اصلاح نخواهد شد.

فناوری‌های جدید دقیقا چگونه به صرفه‌جویی آب در خانه‌های سبز کمک می‌کنند؟

در خانه‌های سبز، از سیستم‌های جمع‌آوری آب باران، بازیافت آب خاکستری برای آبیاری، تجهیزات کاهنده مصرف و طراحی‌های اقلیمی استفاده می‌شود. تجربه جهانی نشان می‌دهد این خانه‌ها می‌توانند بین ۳۵ تا ۵۰ درصد مصرف آب را کاهش دهند. برای کشوری که بیش از ۸۵ درصد دشت‌هایش در وضعیت تنش آبی قرار دارند، این تفاوت حیاتی است.

به نقش انرژی خورشیدی اشاره کردید؛ ظرفیت ایران در این حوزه چقدر است؟

ایران به‌طور متوسط بیش از ۳۰۰ روز آفتابی سال دارد. در شهرهایی مثل یزد، کرمان، سمنان، سیستان و بلوچستان و حتی تهران، هر واحد مسکونی می‌تواند بخش قابل توجهی از برق خود را تأمین کند. در آلمان، با تابش کمتر از ایران، بیش از ۵۰ درصد ساختمان‌های جدید مجهز به سامانه خورشیدی هستند. این مقایسه نشان می‌دهد مسأله ما اقلیم نیست، حکمرانی است.

شهرهای پیشرفته جهان چگونه این الگو را اجرا کردند؟

کپنهاگ تا سال ۲۰۳۰ هدف کربن صفر را دنبال می‌کند و ساخت خانه‌های غیرسبز عملا متوقف شده است. در سنگاپور، بیش از ۸۰ درصد ساختمان‌های جدید گواهی سبز دارند. دولت‌ها با مشوق‌های مالیاتی، وام ارزان و قوانین الزام‌آور، بازار را به این سمت هدایت کرده‌اند. نکته مهم این است که خانه سبز در این کشورها یک انتخاب لوکس نیست، یک الزام قانونی است.

آیا اجرای این مدل در ایران از نظر اقتصادی توجیه‌پذیر است؟

بله، کاملا. هرچند هزینه ساخت اولیه ممکن است ۱۰ تا ۱۵ درصد بیشتر باشد اما در بلندمدت، هزینه انرژی و آب خانوار تا ۶۰ درصد کاهش می‌یابد. از منظر ملی نیز کاهش یارانه انرژی، فشار بر شبکه برق و هزینه‌های درمان ناشی از آلودگی هوا، صرفه‌جویی چندبرابری ایجاد می‌کند.

جایگاه فضای سبز و حضور طبیعت در این خانه‌ها چیست؟

ورود درختان، بام سبز، دیوارهای سبز و نور طبیعی به خانه‌ها، علاوه بر کاهش دما و مصرف انرژی، تأثیر مستقیمی بر سلامت روان شهروندان دارد. طبق مطالعات شهری، وجود فضای سبز خانگی می‌تواند تا ۲۰ درصد استرس شهری را کاهش دهد. این موضوع در شهرهای متراکم ایران یک نیاز فوری است.

در نهایت، چه سیاستی باید در اولویت دولت و شهرداری‌ها باشد؟

اصلاح مقررات ملی ساختمان، الزام خانه‌های خورشیدی در مناطق مستعد، حمایت مالی هدفمند و فرهنگ‌سازی عمومی. اگر مسکن آینده را امروز نسازیم، بحران‌های آب، انرژی و محیط زیست، فردای شهرهای ایران را غیرقابل مدیریت می‌کند. خانه سبز، انتخاب نیست؛ ضرورت حکمرانی هوشمند شهری است.